

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **JUDr. V. T., PhD.**, bytom K., proti žalovanej **U., R.**, IČO: X., zastúpenej JUDr. A. Z., advokátkou v K., o **náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 30 C 196/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2011 sp. zn. 2 Co 52/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 3. decembra 2009 č.k. 30 C 196/2003-336 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu mzdy 677,75 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, účastníkom náhradu trov konania nepriznal a žalobkyňi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 430,56 € na účet Okresného súdu Košice II, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 61 ods. 1 a 2, § 64, § 130 ods. 1, § 256 ods. 1, § 261 ods. 1, § 263 ods. 1 Zákonníka práce (ďalej len „ZP“) za použitia § 275 ods. 2 ZP a § 17 ods. 1 zákona č. 1/1992 Zb. pri zohľadnení, že predmetom konania je náhrada mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru podľa § 61 ZP, ako aj náhrada mzdy podľa § 130 ZP z dôvodu existencie prekážok v práci zo strany zamestnávateľa, prihliadajúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 42/1995, dospel k záveru, že pokiaľ žalobkyňa podala žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou proti právnej predchodkyňi žalovanej 30.4.1993 v lehote uvedenej v § 64 ZP,

pričom z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žaloba o neplatnosť výpovede bola doručená právnej predchodkyňi žalovanej 29.10.1993, uvedeným dňom došlo k oznámeniu žalobkyne ako zamestnankyne, že trvá na tom, aby jej právny predchodca žalovanej naďalej zamestnával a vzniká jej nárok na náhradu mzdy, bez ohľadu na to, že v priebehu odvolacieho konania podaním z 15.4.2002, ktoré bolo doručené Krajskému súdu v Košiciach 19.4.2002, si uplatnila nárok na náhradu mzdy, keďže ním len vyčíslila jeho výšku. Na základe týchto skutočností vychádzajúc z vykonaného znaleckého dokazovania mal preukázané, že priemerný mesačný zárobok žalobkyne v rozhodnom období na pracovnoprávne účely pre výpočet náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru výpoveďou sa berie mesačne základný plat 3 600,- Sk a mesačné osobné ohodnotenie 770,- Sk. V danom prípade zaviazal žalovanú na náhradu mzdy vo výške 677,75 € (6 x 3.403 = 20.418 Sk), kedy tento nárok priznal za dobu 6 mesiacov od 30.10.1993, t.j. kedy došlo k oznámeniu žalobkyne ako zamestnankyne, že trvá na tom, aby jej právny predchodca žalovanej naďalej zamestnával a vznikol jej nárok na náhradu mzdy do 30.4.1994. Pri rozhodovaní o nepriznaní náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru nad 6 mesiacov vychádzal zo žiadosti zamestnávateľa a vykonaného dokazovania, ktoré zameril na zistenie skutočností vymedzených v § 61 ods. 2 ZP, či pracovník bol medzi tým inde zamestnaný, akú prácu vykonával a aký zárobok dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil, či vykonával prácu s mimoriadnym pracovným vypätím, prípadne za nepriaznivých okolností, na základe čoho dospel k záveru, že u žalobkyne nie sú dôvody, aby jej priznal náhradu mzdy nad 6 mesiacov z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru. Mal preukázané, že po neplatnom rozviazaní pracovného pomeru zo strany právneho predchodcu žalovanej výpoveďou, dňa 19.11.1991 sa žalobkyňa zapojila do práce, v čase od 1.2.1992 do 30.6.1992 bola zamestnaná v S.. v X. s hrubou mzdou za uvedené obdobie 142.586,- Sk, čo po zaokrúhlení predstavuje sumu 6 443,- Sk mesačne netto. Od 7.7.1992 do 20.2.2001 bola komerčnou právničkou a od 27.3.2001 je advokátkou, nakoľko žalobkyňa stále vykonávala druh práce právnik, ako u právneho predchodcu žalovanej a vzhľadom na skutočnosti uvádzané žalobkyňou o jej špecifickom zaradení spočívajúcom v tom, že ako jediný právnik pre celú organizáciu mala 1800 zamestnancov, vykonávala všetku agendu týkajúcu sa právnych vecí žalovanej, mal prvostupňový súd za to, že žalobkyňa nemohla vykonávať prácu právnik v S. so zvýšeným pracovným úsilím, nemožno u nej hovoriť o zvýšenej náročnosti výkonu práce, ani o mimoriadnom pracovnom vypätí, resp. nepriaznivých okolnostiach výkonu jej práce v porovnaní s druhom práce, ktorú vykonávala u právneho predchodcu

žalovanej. V jej prípade miesto výkonu práce a v podstate aj druh práce bol zhodný s miestom výkonu práce a druhom práce vykonávanom u právneho predchodcu žalovanej. Jej príjem bol vyšší ako u právneho predchodcu žalovanej. Čo sa týka nároku na náhradu mzdy z dôvodu prekážok v práci, vzhľadom na prednesy žalobkyne mal za to, že až do 7.6.2006 žalobkyňa sa nedomáhala náhrady mzdy z tohto dôvodu. Vzhľadom na žalovanou vznesenú námietku premlčania ohľadne uplatňovaného nároku na náhradu mzdy z dôvodu prekážok na strane zamestnávateľa, vychádzajúc z § 261 ods. 1 a § 263 ods. 1 ZP mal za to, že nárok žalobkyne na náhradu mzdy z tohto právneho titulu je premlčaný. Vzhľadom na to žalobu v časti istiny nad 677,75 € zamietol a zamietol aj žalobu v časti príslušenstva. O trovách konania rozhodol podľa § 150 veta prvá O.s.p., pričom dôvody hodné osobitného zreteľa videl predovšetkým v okolnostiach veci, keďže predmetom konania je žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru výpoveďou, pričom bol názoru, že priznanie náhrady trov konania žalovanej by bolo v rozpore s účelom konania a náhradu mzdy, pretože ide o konanie, ktoré sa vedie od roku 2003 a žalobkyňa bola úspešná v konaní o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. O povinnosti žalobkyne nahradiť trovy konania štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne aj žalovanej rozsudkom z 30. júna 2011 sp. zn. 2 Co 52/2010 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá, potvrdil. V ostatnej časti napadnutý rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho rozhodnutia v časti o potvrdení prvostupňového rozsudku o čiastočnom zamietnutí žaloby sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval i správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Za dôvodne podané považoval odvolanie žalovanej. Podľa názoru odvolacieho súdu pri posudzovaní, či nárok žalobkyne na náhradu mzdy podľa § 61 ods. 1 ZP je premlčaný alebo nie je premlčaný, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že správny právny predpis na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Poukázal na to, že s možnosťou uplatnenia práva na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, ktorá nastáva jej splatnosťou, nijako nesúvisí skutočnosť, že sa v tej dobe, prípadne ešte nerozhodlo o žalobe na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým zrušením alebo zrušením v skúšobnej dobe, ktoré podanie v lehote vyplývajúcej z § 64 ZP je inak nevyhnutné na riešenie otázky neplatnosti rozvázovacieho úkonu ako hmotnoprávneho predpokladu pre vznik tohto práva. Na tomto závere nič nemôže zmeniť ani

skutočnosť, že nárok na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru nemožno priznať skôr, než je s istotou jasné, či skutočne ide o neplatné skončenie pracovného pomeru, teda, že uvedený nárok nemožno prisúdiť, kým nie je právoplatným rozhodnutím súdu určené, že právny úkon, ktorým mal byť pracovný pomer skončený je neplatný. Keďže súd prvého stupňa pri posudzovaní žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu mzdy podľa § 61 ods. 1 ZP, resp. pri posudzovaní otázky dôvodnosti vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, nezisťoval rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku, preto prvostupňový rozsudok v jeho vyhovujúcej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že jej postupom oboch súdov nižších stupňov bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že v konaní neboli vykonané ňou navrhnuté dôkazy a zohľadnené ňou predložené dôkazy, pričom „rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho názoru“.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu toto navrhla odmietnuť a žalobkyňu zaviazať na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke

ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd čiastočne potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky) a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobkyne z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Žalobkyňa v súvislosti s namietaním, že došlo k procesnej

vade tejto povahy v dovolaní namietala, že v konaní neboli vykonané ňou navrhnuté dôkazy a zohľadnené ňou predložené dôkazy.

K tomuto tvrdeniu dovolateľky, ktoré je vo svojej podstate námietskou, že súdy nevykonali všetky dôkazy potrebné na úplné a správne zistenie skutkového stavu najvyšší súd uvádza, že už v R 37/1993 zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí R 125/1999, v ktorom uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ teda ide o z dovolania vyplývajúci názor žalobkyne, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav, namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá.

K námietke dovolateľky, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci (rovnako ako iná procesná vada v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/

O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov tohto konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V danom prípade, vychádzajúc z obsahu vyjadrenia k dovolaniu, dovolací súd dospel k názoru, že trovy súvisiace s podaním tohto vyjadrenia nie sú trovami potrebnými na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, preto ich náhradu žalovanej nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková